

سقط جنین در اسلام مطلقاً حرام است / حکم مراجع برای سقط جنین منوط به تشخیص قطعی با آمنیوستنز است / مرگومیر ناشی از سقط جنین در کشور پنج برابر کروناست!

نشست تخصصی بررسی مسئله سقط جنین در ایران

اینکه بعضی‌ها می‌گویند که در عرف بعد از دمیده شدن روح، سقط جنین حرام است توهم باطلی است. در اسلام از ابتدای مراحل تولد سقط جنین مطلقاً حرام است. در شرایطی که شریعت سقط جنین را مجاز می‌شمارد مانند عسر و حرج، اضطرار و حفظ سلامتی مادر، فقها در بروز عناوین ثانویه بین دمیده شدن روح و بعد از آن تفصیل می‌دهند و الا در حکم اولیه اسلام سقط جنین حرام است.

به گزارش شبکه اجتهاد، نشست تخصصی بررسی مسئله سقط جنین در ایران با حضور دکتر محسن رضایی آدریانی، عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی قم و حجت‌الاسلام سید محسن مرتضوی، نویسنده هفت جلد کتاب مجموعه مسائل مستحدثه پزشکی به دبیری محمد رسول صفری در محل خبرگزاری حوزه برگزار شد. آنچه می‌خوانید مشروح این نشست است.

دکتر رضایی آدریانی: سقط جنین یکی از موضوعات پُر چالش در رشته اخلاق پزشکی است و درباره آن بحث بسیاری صورت گرفته است. این قیاس منطقی وجود دارد که کشتن یک انسان بی‌گناه نادرست است و همه مکاتب، این مسئله را قبول دارند. بعد از آن یک دلیل می‌آورند که جنین، یک انسان بی‌گناه است. البته درباره بی‌گناه بودنش کسی حرف ندارد ولی راجع به انسان بودنش سؤال این است که جنین از چه موقعی انسان می‌شود؟. از این بحث‌ها نتیجه‌گیری می‌شود که سقط جنین نادرست است و اگر هر زمانی که جنین را انسان تلقی کنیم و دارای شأن اخلاقی و جایگاه انسانی ببینیم و یک تکه گوشت حساب نکنیم، از آن زمان به بعد دیگر کسی حق کشتنش را ندارد.

آمارهای وزارت بهداشت جهانی نشان می‌دهد که در دنیا حدود ۷۵ میلیون سقط جنین عمدی در سال اتفاق می‌افتد و یک سوم بارداری‌های دنیا منجر به سقط می‌شود و کسی اجازه نمی‌دهد این جنین رشد کند؛ پس موضوع بسیار گسترده و پر چالشی است و موافق و مخالف بسیاری هم دارد.

اصل بر این است که آیا جنین را انسان بدانیم یا خیر. هر مکتبی متناسب با بنیان‌های فکری خود از یک زمانی به بعد اجازه سقط جنین نمی‌دهد.

ما باید بدانیم که جنین از چه زمانی دارای شأن اخلاقی و انسانی است و البته قبل از آن هم دارای شأن هست.

درباره سقط جنین در منابع دینی چه نکاتی مطرح شده است؟

حجت‌الاسلام مرتضوی: در ابتدا باید عرض کنیم که این نشست‌ها بسیار مورد نیاز جامعه است. جامعه با مسائل نوینی روبه‌روست که حوزه‌های علمیه و فقه پویای شیعه باید پاسخگوی آن‌ها باشد. در این رابطه یک بُعد قضیه این است که فقها و اساتید ما در حوزه‌های علمیه به این مسائل بپردازند ولی بُعد مهم‌ترش این است که این مسائل را در جامعه اطلاع‌رسانی کنیم.

الحمدلله امروز در حوزه علمیه قم و دیگر حوزه‌ها بحث فقه معاصر مطرح شده است و درس‌های خارج فقه معاصر برگزار می‌شود و هرچه بتوانیم این مطالب را برای مردم، دانشگاهیان و پزشکان اطلاع‌رسانی کنیم می‌تواند در روند پیشرفت این مسائل در جامعه کمک کند.

امروزه جامعه ما با موضوعات چالش برانگیزی مثل سقط جنین، تغییر جنسیت، تلقیح مصنوعی، رحم جایگزین و ... روبه‌روست و بسیاری از مردم و حتی متدینین و کسانی که دغدغه دینی دارند نسبت به این مسائل آگاهی کافی ندارند و تصور می‌کنند به این دلیل که دیگران در جامعه انجام می‌دهند لابد اشکالی ندارد.

بسیاری از افراد در مسئله سقط جنین، آگاهی ندارند که در چه مواردی مجاز است و در چه مواردی ممنوع است و هرچه این نشست‌ها بیشتر باشد و گزارشی از بحث‌ها منتشر شود جامعه اطلاع بهتری پیدا می‌کند.

در رابطه با سقط جنین دو نکته اساسی در تعالیم دینی ما وجود دارد. نکته اول این است که به طور کلی اسلام و دیگر ادیان الهی حتی نگاه اولیه شان به تکثیر نسل است. در آموزه‌های دینی نیز به این مسئله توصیه شده و پیامبر(ص) تأکید داشتند تا می‌توانید تکثیر نسل داشته باشید.

پیامبر(ص) فرمودند: هرچه می‌توانید فزونی جمعیت و نسل و تولید نسل داشته باشید که من پیامبر روز قیامت به فزونی جمعیت امتم نسبت به سایر امم افتخار می‌کنم.

نگاه اولیه اسلام تکثیر نسل است و از این نگاه اولیه می‌توانیم بفهمیم که سقط جنین با نگاه اولیه اسلام منافات دارد.

نکته دوم این است که در اسلام برای انسان نه از بدو تولد بلکه قبل از تولد و هنگام انعقاد نطفه تا بعد از مرگ کرامت و شرافت و جایگاه در نظر گرفته شده است که باید مورد احترام واقع شود.

در روایات داریم حتی زمانی که نطفه منعقد شد انسان احترام دارد و کسی حق تعدی به حقوق انسان حتی در مرحله نطفه بودن را ندارد.

در بحث سقط جنین موافقان و مخالفانی وجود دارد، لطفاً درباره نظرات مختلف درباره سقط جنین توضیح دهید؟

دکتر رضایی: در اخلاق پزشکی سه دیدگاه عمده در مکاتب غربی داریم. یک دیدگاه نتیجه گرایی است که مبنایش این است که عمل مهم نیست و نتیجه مهم است. در مورد سقط جنین هم این موضوع را مطرح می کند که اگر سقط جنین باعث رفاه بیشتر می شود و درد و رنج را کم می کند کار خوبی است.

به نظر می رسد سقط جنین هایی که در دنیا قانونی شمرده می شود بر اساس همین دیدگاه است.

دیدگاه دوم بحث وظیفه گرایی است و می گوید شما باید وظیفه اخلاقیات را انجام دهی. برداشتم از این دیدگاه این است که اجازه داده نمی شود جان انسانی گرفته شود.

فضیلت گرایی هم همینطور است که آدم فضیلت مند دست به چنین کار قبیحی نمی زند.

موافقان سقط جنین می گویند که این موضوع مربوط به مادر است و به کسی ارتباطی ندارد و تا زمانی که جنین به دنیا نیامده است یک تکه گوشت است و جایگاه انسانی ندارد.

سه دیدگاه در دنیا وجود دارد. دیدگاه اول می گوید جنین تا زمانی که به دنیا نیامده است جایگاه انسانی ندارد. همان طور که مادر درباره ناخنش تصمیم می گیرد اختیار جنین را نیز دارد.

دیدگاه دوم می گوید که جنین از همان ابتدا یک انسان است و کسی حق تعدی به آن را ندارد.

دیدگاه سوم می گوید که جنین یک انسان بالقوه است که در مراحل جنینی از یک مرحله به بعد به انسان تبدیل می شود.

در مجموع موافقان می گویند که جنین در بدن مادر است و مادر می تواند تصمیم بگیرد که آن را می خواهد یا خیر.

یک عده ای از موافقان دیگر می گویند که بچه هایی که سالم به دنیا می آیند این همه محدودیت دارند و اگر همین بچه معلول هم باشد محدودیت ها و مشکلات بیشتری خواهد داشت و چه نیازی است که این همه هزینه معلولان کنیم.

اما مخالفان اعتقاد دارند که جنین حق حیات دارد و چرا باید اجازه داشته باشیم جان یک نفر دیگر را بگیریم و جالب است که از هفته ششم جنین واکنش دارد. جامعه وظیفه دارد که به همه افراد جامعه خدمت کند و در این میان بعضی ها خدمت بیشتری نیاز دارند. ما که سالم هستیم روزی پیر می شویم و هزینه زیادی خواهیم داشت و نمی شود گفت که افراد مسن را از بین ببرید چراکه فقط مصرف کننده هستند.

تشکیل جنین در بدن مادر چند مرحله دارد و از نظر اسلام از چه مرحله ای سقط حرام است؟

حجت الاسلام مرتضوی: در آیات قرآن نسبت به مراحل تشکیل جنین سخن گفته و مراحل تشکیل جنین را تقسیم کرده است. از آیات ۱۲ تا ۱۴ سوره مؤمنون مفسرین استفاده کرده اند که مراحل تشکیل جنین به هفت مرحله تقسیم می شود:

مرحله اول مرحله نطفه است که اسپرم و تخمک با هم لقاح پیدا می کنند و سلول تلقیحی شکل می گیرد.

مرحله دوم علقه است که در ترجمه‌های فارسی به خون بسته تعبیر شده است.
مرحله سوم مرحله مضغه است که تعبیر می‌کنند بافت نرم سلولی برای جنین شکل می‌گیرد چیزی شبیه گوشت جویده شده.
مرحله چهارم عظام یا رشد استخوان‌ها است که مرحله پیدایش استخوان است و جنین کم‌کم شکل انسانی به خود می‌گیرد.
مرحله پنجم لحم است که مرحله پوشش استخوان‌ها با گوشت و عضلات است.
مرحله ششم دمیده شدن روح است که این مرحله به لحاظ احکام فقهی حائز اهمیت است
و مرحله هفتم تولد و ولادت است.

در اسلام سقط جنین مطلقاً حرام است. تمام مذاهب اسلامی در حکم اولیه می‌گویند که حرام است و از زمانی که نطفه منعقد شد تا زمان تولد می‌گویند سقط جنین است که حرام است.
در روایت است که رفاعه خدمت امام صادق(ع) می‌رسد و می‌گوید کنیزی دارم که احتمال می‌دهم یک ماهه باردار شده باشد آیا می‌توانم به این کنیز دارویی بدهم که اگر نطفه منعقد شده باشد جنین سقط شود؟
ذهنیت این بوده که هنوز روح در جنین دمیده نشده است و سقط جنین در این مرحله اشکالی ندارد و در جواب امام فرمودند که حق چنین کاری نداری. به امام گفت اگر جنین شکل گرفته باشد در مرحله نطفه است و امام می‌فرمایند اولین چیزی که خلق می‌شود از انسان نطفه است و انسان از همان بدو خلقتش اهمیت، کرامت و شرافت دارد.
از امام کاظم(ع) روایت داریم که حق ندارد زن از دارویی استفاده کند که جنین را سقط کند و لو در مرحله اول باشد که مرحله نطفه است.

اینکه بعضی‌ها می‌گویند که در عرف بعد از دمیده شدن روح، سقط جنین حرام است توهم باطلی است. در اسلام از ابتدای مراحل تولد سقط جنین مطلقاً حرام است. در شرایطی که شریعت سقط جنین را مجاز می‌شمارد مانند عسر و حرج، اضطرار و حفظ سلامتی مادر، فقها در بروز عناوین ثانویه بین دمیده شدن روح و بعد از آن تفصیل می‌دهند و الا در حکم اولیه اسلام سقط جنین حرام است.

بحث غربالگری در کشور ما حاشیه‌های زیادی داشته است. شما موافق غربالگری هستید یا مخالف؟
دکتر رضایی: اگر جنین معلول باشد شاخص‌هایی در بدنش تغییر می‌کند که وارد خون مادر می‌شود. با آزمایش‌هایی که از خون مادر گرفته می‌شود در گام اول پی به احتمال معلولیت جنین می‌برند.
در غربالگری با یک سری شاخص‌هایی که در خون مادر است پی به معلولیت جنین می‌بریم ولی قطعیت ندارد.

دو ماه بعد از اینکه لقاح صورت گرفت اندام‌هایش شکل می‌گیرد. یک جنین ۸ هفته‌ای همه ارگان‌ها مانند چشم و گوش را دارد و از این به بعد فقط اندام‌ها شروع به رشد می‌کنند. در این مرحله سونوگرافی انجام می‌شود و حتی از طول استخوان ران جنین سن آن تشخیص داده می‌شود. در سونوگرافی مشخص می‌شود که جنین اندام‌هایش به درستی تشکیل شده است یا خیر.

در سونوگرافی ضخامت پشت گردن جنین اندازه‌گیری می‌شود و این ضخامت و چند شاخص دیگر را به نرم‌افزار می‌دهند و این نرم‌افزار تحلیل می‌کند و می‌گوید که مثلاً یک در ۳۷۲ جنین معلول است و ۳۷۱ در ۳۷۲ جنین سالم است.

اشکال ما این جا است که یک در ۳۷۲ را می‌گوییم ولی نمی‌گوییم که چه مقدار احتمال دارد سالم باشد. این آزمایش‌ها هنوز هیچ قطعیتی ندارد و احتمالی است.

دلیل این موضوع این است که پزشکان را تهدید می‌کنند که اگر بچه‌ای معلولی به دنیا بیاید شمای پزشک باید تا آخر عمر هزینه نگهداری‌اش را بدهید. آزمایشگاه هم به همین صورت است و برای اینکه متحمل این جریمه نشود محکم کاری می‌کند و اگر آزمایش یک در ۴۰۰ باشد می‌گوید که یک در ۲۰۰ است و به مرحله بعدی آزمایش ارجاع می‌دهد.

الآن به لطف خداوند و با پیگیری‌هایی که مجموعه دوستان داشتند آیین‌نامه وزارت خانه اصلاح شده است و اگر پزشک به جنین و مادر آسیب برساند باید پاسخگو باشد. اصلاً در این آزمایش‌ها قطعیت وجود ندارد و ممکن است اشتباه تشخیص داده باشند.

مرحله اول غربالگری هفته ۱۳ انجام می‌شود و اگر احتمال خطر وجود داشت غربالگری مرحله دوم حدود ۱۸ ماهگی انجام می‌شود به این دلیل که گفته می‌شود ولوج روح در پایان چهار ماهگی است.

متأسفانه قبلاً وزارت بهداشت نقطه برش را یک در ۱۰۰۰ در نظر گرفته بود و حالا با پیگیری‌هایی که انجام شد یک در ۲۵۰ در نظر گرفته می‌شود.

تصور می‌کنم که این داستان سقط جنین را یک مجموعه‌ای ورای قضیه جریان سقط جنین و موالید برنامه‌ریزی کرده است و هرجایی که دست می‌گذاریم موردی را می‌بینیم.

آزمایش قطعی قطعی این است که یک تکه از بدن جنین را بکنیم که به هیچ وجه اخلاقی نیست. آزمایش دیگر این است که مقداری از کیسه آب را برداریم. این عمل از هفته ۱۶ به بعد انجام می‌شود به این دلیل که مایع کیسه آب قبل از آن کم است. این آزمایش را آمونیوسنتز می‌گویند.

غربالگری در کشور ما در مورد تریزومی است. انسان‌ها ۴۶ کروموزوم دارند که ۲۳ تا را از پدر و ۲۳ تا را از مادر گرفته‌اند. اگر در فرایند تولید نطفه، در بدن مادر یا پدر اتفاقی بیفتد بعضی وقت‌ها این کروموزوم ۴۷ تا می‌شود که سندروم داون اتفاق می‌افتد.

اگر کروموزوم ۱۳ یا ۱۸ باشد جنین می‌میرد ولی اگر کروموزوم ۲۱ باشد جنین معلول می‌شود.

اصل تمرکز غربالگری ما برای سندروم داون است و میزان آن یک در هزار در کل جمعیت است و در سنین پایین یک در ۱۵۰۰ است و در سنین بالای ۳۵ سال احتمال آن بیشتر است و یک در ۶۰۰ می‌شود. این آمار اصلاً مقداری نیست که بخواهیم یک خانم باردار را نگران کنیم و بگوییم آزمایش نشان می‌دهد گویی فرزندت معلول است. آن هم مادری که آرامش و امنیت روحی و روانی برای خودش و جنینش مهم است. در دنیا غربالگری فرصتی است برای کسانی که در سنین بالاتر می‌خواهند باردار شوند.

یک آزمایش این است که یک تکه از جفت جنین را بکنیم که به آن CBS می‌گویند. یک آزمایش دیگر است که آن هم قطعیت ندارد که طی سال‌های اخیر آمده است. ماده ژنتیکی جنین در خون بدن مادر آزاد می‌شود و نمونه خون مادر را که می‌گیرند و آزمایش می‌کنند.

حکمی که برخی مراجع برای انجام سقط جنین داده‌اند منوط به تشخیص قطعی است که با آمنیوستنز قابل انجام است. البته این آزمایش خودش خطرناک است و در برخی کتاب‌ها تا یک درصد و در برخی تا دو درصد ذکر شده است که خودش باعث سقط جنین سالم می‌شود و البته بستگی به کسی دارد که این آزمایش را انجام می‌دهد که چقدر دقیق است.

برای پیدا کردن هزار تا سندروم داون حدود یک میلیون مادر باردار را وارد چرخه‌ای می‌کنیم و حدود ۱۵۰ هزار تا را می‌فرستیم برای آزمایش آمنیوستنز که از این تعداد ۱۰۰ هزار تا احتمالاً سندروم داون دارند که با این توصیفات باز هم حدود ۴۰۰ تا به دنیا می‌آیند.

سقط جنین انجام شد مطابق با شرع اسلام چه دیه‌ای برای آن مشخص شده است؟

حجت‌الاسلام مرتضوی: از نظر حکم تکلیفی سقط جنین در اسلام حرام است و جنین از همان مراحل ابتدایی تا آخر حرمت دارد. در کنار این حکم تکلیفی، اسلام حکم وضعی را پیش بینی کرده است که همان مجازات برای عملیات سقط جنین است. از همین روایاتی که مجازات سقط جنین را مطرح کرده‌اند همین حرمت استفاده می‌شود.

در مباحث فقهی و حقوقی می‌گویند که جعل مجازات خودش کاشف از جرم بودن عمل است، لذا در اسلام و در روایات متعدد برای تک تک مراحل سقط جنین دیه تعیین شده است که اگر کسی جنینی را در مرحله نطفه سقط کند مجازاتش ۲۰ مثقال طلا است و در مراحل بعدی افزایش می‌یابد.

برای تک تک مراحل دیه تعیین شده است و روایات متعددی در زمینه جعل دیه داریم و از همین جعل دیه می‌توانیم پی ببریم که سقط جنین در همه مراحل حرام است و در شریعت اجازه داده نشده است.

اسلام برای قتل نفس سه مجازات کفاره، قصاص و دیه قرار داده است. فقها این سه مجازات را در رابطه با سقط جنین بحث کرده‌اند که کدام مجازات را شامل می‌شود. البته قصاص را منتفی می‌دانند و کسی که جنینی را می‌کشد قصاص

نمی‌شود و روایات خودش را دارد؛ اما کفاره و دیه را اکثر فقها در رابطه با سقط جنین حکم کرده‌اند. بعد از ولوج روح اگر جنین سقط شود کفاره هم دارد.

لطفاً بفرمایید سقط جنین چه عوامل و چه پیامدهایی دارد؟

دکتر رضایی: مباحث اقتصادی و ادامه تحصیل و مهاجرت از دلایل سقط جنین است. در کشور ما تخمین‌هایی زده‌اند که از ۳۵۰ هزار تا ۸۰۰ هزار سقط جنین در سال داریم که آمار بسیار وحشتناکی است. در کرونا سالی ۷۰ هزار مرگ و میر داریم و کل کشور درگیر موضوع شده است اما سقط جنین حداقل ۵ برابر آمار کرونا مرگ و میر دارد آن هم در شرایطی که در تهدید جمعیتی هستیم ولی هنوز حساسیت واقعی در کشورمان اتفاق نیفتاده است.

سقط جنین‌های ناشی از روابط نامشروع کمتر از ۶ درصد تخمین زده شده است.

بخشی از دلایل مربوط به تغییرات فرهنگی است. در قدیم دختر و پسر تا شب عروسی همدیگر را نمی‌دیدند ولی امروزه این‌گونه نیست. اگر دختری ناخواسته باردار شد ممکن است اقدام به سقط جنین کند درحالی‌که پس از جاری شدن خطبه آن‌ها زن و شوهر هستند.

البته از طرف دیگر هرچه نقش دین در زندگی پر رنگ تر بوده سقط جنین نیز کاهش یافته است و هرچه وضع اقتصادی بهتر بوده سقط جنین افزایش یافته است. در محله پولدار نشین سقط جنین بیشتر است.

عده‌ای مطرح می‌کنند که جلوی سقط جنین را نگیرید و گرنه می‌روند جاهای غیر قانونی اقدام می‌کنند و باعث مرگ مادر نیز می‌شوند. در دنیا ۷۵ میلیون سقط انجام می‌شود که در بسیاری کشورها قانونی است ولی با این حال ۲۵ درصد سقطها در بیغوله‌ها انجام می‌شود که همراه با عارضه است.

البته سقط جنین در هر صورت عوارضی دارد و حتی اگر توسط پزشک در بیمارستان انجام شود ممکن است اتفاقی بیفتد.

استدلال می‌کنند که جلوی سقط جنین را نگیرید و هر کس خواست به هر دلیلی بیاید بیمارستان این عمل را انجام دهد. به این افراد باید گفت اگر سالی یک میلیون سقط جنین در کشور انجام شود و ۱۰ درصد هم عوارض داشته باشد مشکلات بسیاری به وجود می‌آید ولی اگر تعداد سقطها کاهش یابد عوارض آن نیز کاهش خواهد یافت.

آیا برای سقط جنین در ایران مجازاتی در نظر گرفته شده است یا خیر و آیا قانونی که داریم بازدارنده باشد؟

حجت‌الاسلام مرتضوی: در بیانیه‌ای از سازمان بهداشت جهانی موارد مجاز سقط جنین اشاره شده است. برای مثال مطرح شده است که برای حفظ جان مادر، حفظ سلامت جسمانی مادر، حفظ سلامت روانی مادر، وضعیت جنین‌های ناشی از تجاوز به عنف و زنا، ناقص بودن جنین، دلایل اقتصادی و اجتماعی و خواست مادر، سقط جنین مجاز است.

اما از نظر دینی و اسلامی حکم اولیه سقط جنین جایز نیست مگر در مواردی که عنوان ثانویه‌ای اتفاق بیفتد آن هم قبل از ولوج روح و قبل از چهار ماهگی جنین؛ به این دلیل که اسلام دینی است که موارد تراحم را در نظر می‌گیرد و اهم و مهم در اسلام جایگاه ویژه‌ای دارد.

اگر قبل از چهار ماهگی عوامل ثانویه‌ای مانند اضطراب، حفظ جان مادر، سلامتی مادر یا عسر و حرج شدید در زندگی باشد سقط جنین مجاز شمرده شده است، ولی ملاک‌هایی که برای جواز شمرده شده است واقعاً باید احراز شود.

پس یک بعد فتاوی‌ای فقها این است که تشخیص باید قطعی باشد و بعد دوم این است که خود زوجین باید این را احراز کنند که عسر و حرج شدید وجود دارد یا خیر. فقها می‌گویند که این دو نکته باید رعایت شود یعنی اینکه با استفاده از آزمایش‌های پزشکی تشخیص قطعی داده شود که جنین معلول متولد می‌شود و همچنین زندگی با یک معلول برای پدر و مادر عسر و حرج شدید ایجاد می‌کند که نکته بسیار مهمی است.

تنها به این دلیل که جنین ناهنجاری داشته باشد مجوز سقط جنین نیست. امام خمینی نیز فرموده‌اند که مجرد ناقص الخلقه بودن جنین و مشکلات آن مجوز شرعی برای سقط جنین حتی قبل از ولوج روح به حساب می‌آید و باقی مراجع معاصر نیز چنین فتوایی را دارند.

معلولیت هم جزئی از زندگی و جزئی از ابتلائات است که در زندگی داریم و از آزمایشات الهی است. اگر زندگی با فرزند معلول برای پدر و مادر عسر و حرج شدید داشته باشد قبل از ولوج روح اجازه سقط جنین هست منتها شرایط احراز این فتوا بسیار مشکل است.

مجازات سقط جنین در ایران به چه صورتی است؟

حجت‌الاسلام مرتضوی: در قانون مجازات برای سقط جنین مجازات‌هایی پیش بینی شده است. علاوه بر دیه‌ای که در مراحل مختلف جنین در نظر گرفته شده است در قانون حبس و تعدیل نیز وجود دارد. البته این هم از قانون‌هایی است که اجرا نمی‌شود. اگر این قانون بازدارنده اجرا می‌شد خیلی از موارد سقط جنین کم می‌شد. بعد از ولوج روح به هیچ وجه اجازه سقط جنین داده نمی‌شود و فقط برخی از فقها و مراجع در یک صورت که جان مادر در خطر باشد اجازه داده‌اند.

خلاصه اینکه قبل از چهار ماهگی سقط جنین حرام است مگر در عناوین ثانویه‌ای مثل اضطراب، عسر و حرج و نجات جان مادر که سقط جنین جایز شمرده شده البته به شرطی که شرایطش احراز شود. بعد از چهار ماهگی سقط جنین به هیچ وجه جایز نیست مگر در صورت به خطر افتادن جان مادر که آن را هم برخی از فقها فتوا داده‌اند.

در پایان از پشت پرده‌های سقط جنین در ایران برای ما بفرمایید.

دکتر رضایی: از سال ۸۹ دارم اخلاق پزشکی تدریس می‌کنم و همیشه می‌گفتم که سقط جنین در دنیا یک مشکلی است و تصور می‌کردم که اوضاع ما خوب است ولی از یک سال و نیم پیش دارم فکر می‌کنم که این‌گونه نیست و هرجایی را که دست می‌گذاریم یک مشکلی وجود دارد.

شاید بگویند که توهم توطئه داریم. همان‌طور که ما بالاترین سرعت کاهش رشد را در دنیا داشتیم و کاری که باید طی ۱۰ سال انجام می‌شد در دو سه سال انجام دادیم. مثل برجام که به قول آقای رحیم‌پور از غدی تعهداتمان را صد درصد از پیش انجام دادیم.

همینکه در بحث سقط جنین نقطه برش را یک در هزار قرار دادیم که نشان می‌دهد حداقل یک نفوذی پشت این قضیه بوده است و اگر فردی این کار را انجام داده است آدم سالمی نبوده است. اگر با چند واسطه ممکن است این اتفاق افتاده باشد یا شیطان کاری کرده باشد که چنین تصمیمی گرفته شود.

نقطه برش را طوری گذاشتند که کلی جنین سقط شود و همه را مجبور کردند به غربالگری‌هایی که اصلاً نیاز نیست و در هیچ جای دنیا انجام نمی‌شود. در کشورهای دیگر تنها ۳۵ درصد زنان باردار را می‌فرستند برای غربالگری آن هم زنانی که سن بارداری‌شان بالاست. به نظر می‌رسد ما را در وضعیتی قرار داده‌اند که این تعداد سقط انجام شود و تولدها کاهش یابد.

الآن میزان نرخ رشد جمعیت در کشور ما زیر نرخ جایگزینی است و به مقداری که از دنیا می‌روند تولد پیدا نمی‌کنند که بسیار برای کشور ما خطرناک است.

با تلاش‌هایی که انجام شد این غربالگری به بالای ۳۵ سال اختصاص یافت یا برای کسانی که خودشان درخواست می‌کنند آن هم به شرطی که پزشک توصیه کند که نیازی به غربالگری نیست.

پزشک اگر کوتاهی کرد و جنین آسیب دید مسئول است و غیر از آن مسئول نیست. همچنین نقطه برش کمتر شد. تلاش‌هایی می‌شود که از این وضعیت خارج شویم ولی مهم‌تر از همه این است که همه مواظب بوده و مراقب باشند.